

Vrijetijdseconomie

Raamwerk VTE

Regio West-Brabant

REGIO WEST-BRABANT

Maart 2021

Inhoudsopgave

AANLEIDiNG	4
INLEIDING	5
AMBITIE	6
STAND VAN ZAKEN	7
RICHTING	9
STRATEGISCHE DOELEN	13
CONCRETE ACTIES	17
DOORKIJK	19

Aanleiding

In 2019 is de Notitie verkenning VTE opgesteld. Hieruit blijkt dat er grote kansen liggen voor de (door)ontwikkeling van de VTE-sector in West-Brabant. De vrijetijdssector is niet alleen een randvoorwaarde voor een sterk economisch vestigingsklimaat. Het kan ook dienen als aanjager van verschilelnde ontwikkelingen. Ook de toegevoegde waarde van de VTE-sector heeft groeimogelijkheden. Niet alleen de dagrecreatie, maar zeker ook de verblijfsrecreatie. Het aantal banen neemt hierdoor toe. Er worden mogelijkheden gezien om het verlies aan banen in sectoren door technologie op te vangen door meer banen in de VTE-sector. Echter is hier wel ook een omslag voor nodig binnen opleidingen. Deze kansen moeten wel verzilverd worden. Hiervoor is dit raamwerk opgesteld om de opgaven voor de VTE-sector in West-Brabant in de context te plaatsen en deze opgaven uit te werken.

Inleiding

Voor de start van het traject is een bestuurlijke kopgroep opgericht bestaande uit Johan de Beer (Wethouder Zundert en voorzitter van de kopgroep), Lieke Schuitmaker (Wethouder Drimmelen), Thomas Melisse (Wethouder Halderberge), Nico Sommen (Wethouder Baarle-Nassau), Patrick van der Velden (Wethouder Bergen op Zoom) en Mike Hofkens (Wethouder Geertruidenberg). Daarnaast is er een ambtelijk kernteam, waarin de gemeenten uit de kopgroep in vertegenwoordigd zijn aangevuld met de gemeenten Roosendaal, Breda en Steenbergen. In de aanloop naar dit raamwerk hebben we een triple helix werkgroep samengesteld die ons vanuit de praktijk ondersteunt en voorziet van kennis.

Het raamwerk en de uitwerking hiervan zijn opgesteld door en voor onze triple helix partners in West-Brabant. Met een gedeeld belang voor de regio. Het is belangrijk dat de doelen en acties bijdragen aan de versterking van de sector. Ze moeten ook identificeerbaar zijn voor de sector. VTE is geen regiomarketing, maar bestemmingsmanagement.

Ambitie

De ambitie is om te komen tot een waardengroei van de VTE-sector. Dit betreft niet alleen de economische waarde van de sector, maar ook de sociale waarde en vitaliteit. En dus bijdraagt aan de brede welvaart in West-Brabant. Daarnaast kan VTE een aanjager zijn voor regionale ontwikkelopgaven. De vitaliteit van steden, dorpen en het buitengebied staat onder druk, met behulp van VTE kan deze worden vergroot. Als West-Brabant willen we een vitale bestemming op het gebied van VTE zijn en blijven. Waarbij niet alleen de toerist profiteert, maar ook de inwoners profijt hebben van deze ontwikkelingen. Te denken valt aan voorzieningenniveau, tegengaan van leegstand en verhoging wooncomfort (brede welvaart).

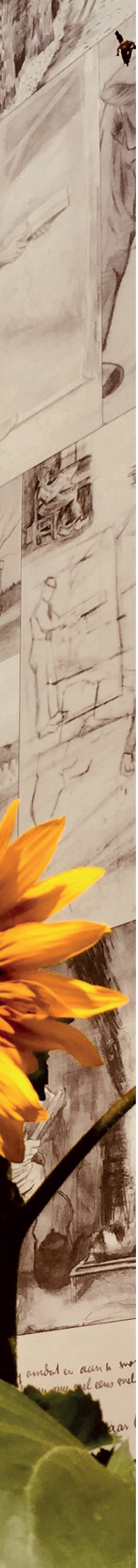
Stand van zaken

Sinds de start van het traject hebben we vooral tijd besteed aan het in kaart brengen van het netwerk. Corona heeft in de tussentijd zijn stempel gedrukt op de VTE sector. Dit brengt uitdagingen, maar zeker ook kansen met zich mee. Echter heeft corona geen nieuwe trends gecreëerd, alleen versneld. De ambitie blijft om te werken naar een robuust netwerk dat deze vormen van laagconjunctuur op kan vangen en kan anticiperen op versnellingen in trends.

Via individuele gesprekken hebben we een beeld gevormd van het netwerk in de VTE sector. We zijn op veldverkenning gegaan, hebben alle verschillende segmenten van VTE in de sector bezocht en gesprekken met de ondernemers gevoerd. Dit alles ter voorbereiding op de kick-off die op 9 november heeft plaatsgevonden. De opbrengst loopt erg uiteen. Van gelijktrekken in beleid tussen gemeenten tot een nieuwe marketingorganisatie voor West-Brabant. Al deze input hebben we meegenomen in het proces. Momenteel levert dit een erg versnipperd beeld op. Er zijn weinig grote spelers in de sector. Daarnaast is het kwaliteitsverschil enorm, er is sprake van een hoge mate van middelmaat. De sector dient naar een hoger niveau getild te worden. Dit lukt niet alleen door de pareltjes met elkaar te verbinden. Er moet echt een totale infrastructuur ontstaan. De sector moet verder worden geprofessionaliseerd, waarbij gastvrijheid een onderscheidende factor kan zijn.

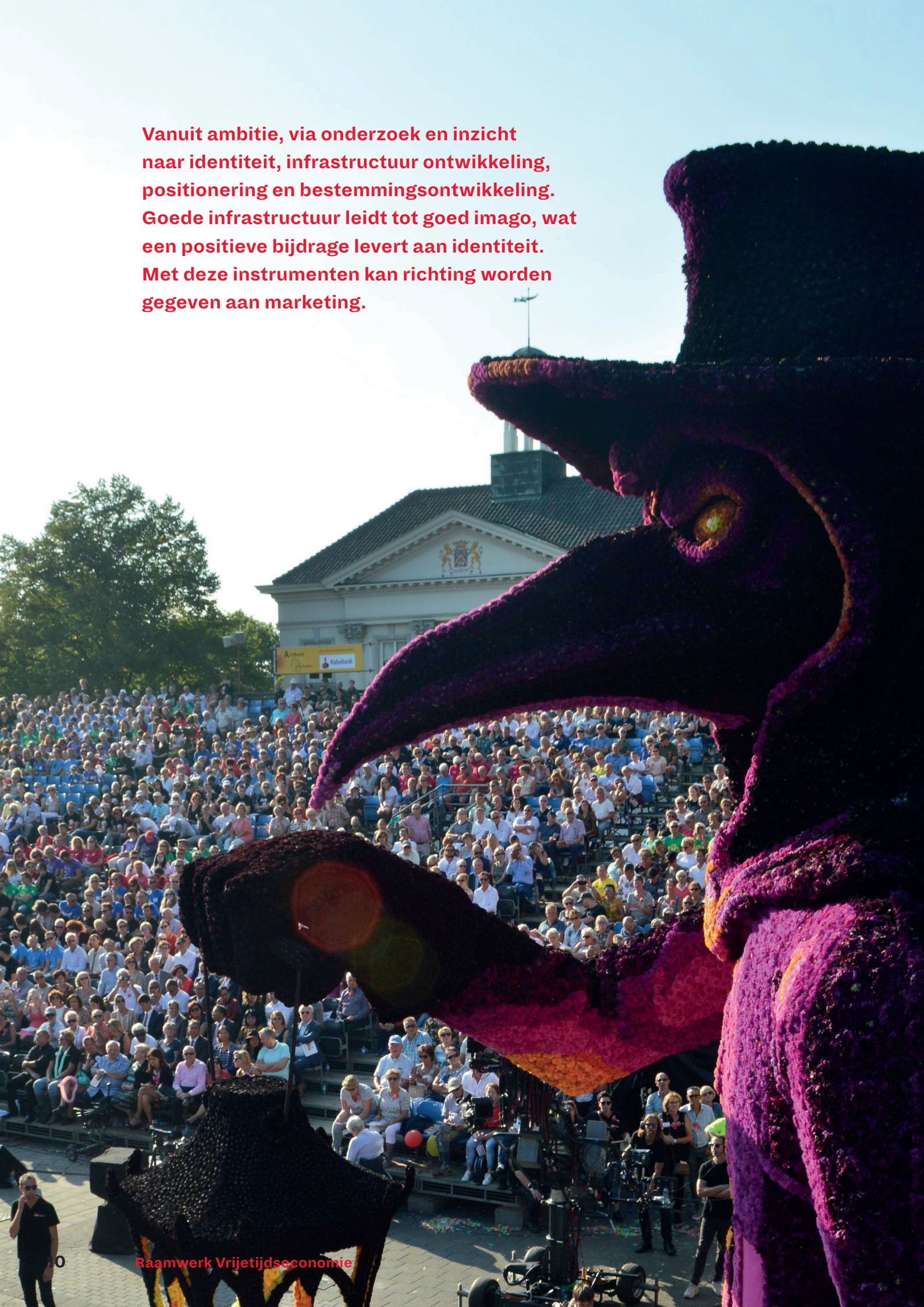

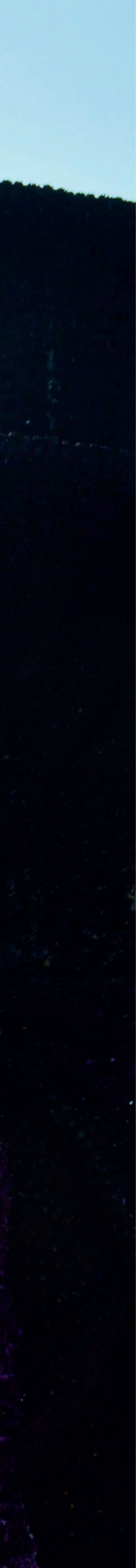
Richting

Uit het netwerk hebben we een (triple-helix) werkgroep VTE geformeerd, als opmaat naar de Taskforce VTE, die bestaat uit enkele sterkhouders op het gebied van VTE in de regio. Deze werkgroep helpt ons met de inhoud en visie. Met deze werkgroep en de bestuurlijke kopgroep hebben we de ambitie geformuleerd zoals deze in het raamwerk is opgenomen. Om de ambitie tot wasdom te laten komen is een robuust netwerk van ondernemers in de VTE-sector voor nodig. Dit is een sterk ondernemende sector die inspeelt op ontwikkelingen op het gebied van trends en ontwikkelingen. Aanjager hiervoor is de (triple-helix) taskforce VTE, die bestaat uit ondernemers, kennisinstellingen en een bestuurlijke en ambtelijke afvaardiging vanuit de regio. De taskforce VTE is het verlengstuk van de programmalijn VTE binnen de uitvoeringsagenda van Regio West-Brabant.

Onderwijs is hierbij een belangrijk speerpunt. Met de leisure academy van BUas in de regio hebben we een topopleiding op het gebied van VTE in huis. Het heeft een enorme meerwaarde om BUas aan het VTE-traject te koppelen vanwege hun bijdrage aan maatschappelijke vraagstukken en onderzoeken die ten goede komen aan de robuustheid van de sector. Daarnaast hebben we een groot aantal onderwijsinstellingen met opleidingen voor arbeidsplaatsen in de VTE-sector. Echter sluiten deze niet altijd aan bij de veranderende vraag van de sector. Hier is het noodzakelijk om te komen tot een betere aansluiting op de beroepspraktijk. Niet alleen om onze VTE-sector vitaal te houden, maar ook om de jongeren die hier hun diploma behalen te behouden voor de regio.

Vanuit ambitie, via onderzoek en inzicht naar identiteit, infrastructuur ontwikkeling, positionering en bestemmingsontwikkeling. Goede infrastructuur leidt tot goed imago, wat een positieve bijdrage levert aan identiteit. Met deze instrumenten kan richting worden gegeven aan marketing.

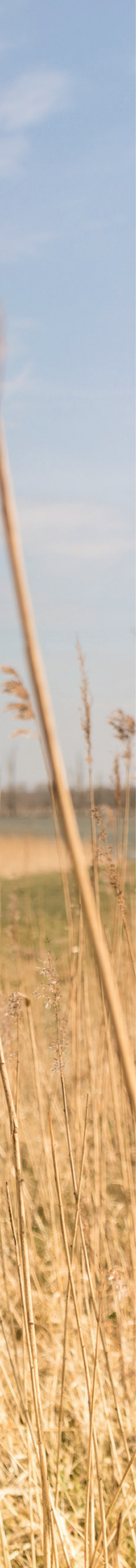
Richting

Vanuit de gezamenlijke ambitie, die verder in het proces verrijkt kan worden, werken we aan de opgaven omtrent VTE. Het is van belang om te werken aan inzichten, zoals de identiteit en infrastructuur. Identiteit gaat over uniciteit, eigenheid, waarden, positionering en een onderscheidend profiel. Dit is in West-Brabant heel divers en versnipperd. Alle lopende acties hieromtrent moeten aan elkaar gekoppeld worden. Hier is een verbinder voor nodig om met de partijen in gesprek te gaan en de identiteit van West-Brabant neer te zetten. Infrastructuur is veel breder dan alleen fysieke verbindingen. Het gaat om het complete netwerk, het ecosysteem. Als je kijkt vanuit de identiteit hebben we in West-Brabant dan de juiste infrastructuur om hier invulling aan te geven. Wat is er in West-Brabant en nog belangrijker wat kan er en wat wil je?

Dit kan onderbouwd worden met data. Over welke data beschikken we en wat ontbreekt. Vanuit de data kun je onderbouwde keuzes maken waarom wel en waarom niet. Het is dus noodzakelijk om een nulmeting voor deze data uit te voeren. Als we over de juiste inzichten en data beschikken kunnen we van daaruit werken aan de positionering. Ambitie, inzichten, data en positionering leiden tot bestemmingsontwikkeling. Oftewel wat gaan we bouwen in lijn met ambitie en positionering.

Met de instrumenten identiteit en infrastructuur, positionering (onderscheidend profiel) en bestemmingsontwikkeling (relevant aanbod), kan richting worden gegeven aan de marketing voor de regio.

Strategische doelen

De doelen zijn geformuleerd in het kader van de ambitie en richitng zoals deze in dit stadium zijn gedefinieerd. Op basis van nieuwe inzichten en uitkomst identiteit en positionering kunnen deze worden aangescherpt De doelen zijn verdeeld onder de kernbegrippen van de actieprogramma RWB 2018-2022: Verbinden, Verslimmen en Verduurzamen

Verbinden

- **Vitaliteit in kernen en buitengebied vergroten d.m.v. VTE**
  VTE kan een bijdrage leveren aan het behoud van voorzieningen, tegengaan van leegstand, betere bereikbaarheid en algehele bijdrage aan het wooncomfort. (Brede welvaart)
  Hier wordt een koppeling gelegd met de programma's Sterke Steden, Vitaal Platteland en mobiliteit

- **Robuust netwerk van ondernemers organiseren dit kan met behulp van gedeelde ambitie en verhaallijnen**
  De triple helix stuurgroep is het aanspreekpunt van dit netwerk. Zij staan in direct contact met de grote en kleine ondernemers. Zij signaleren kansen en proberen deze aan elkaar te koppelen. Ook op het gebied van scholing speelt dit netwerk een belangrijk rol.
  Waardencreatie tijdens een bijeenkomst VTE is een denkrichting. (Waardencreatie is een idee om ondernemers met elkaar in verbinding te brengen om te komen tot nieuwe arrangementen of product-markt combinaties.)

- **Verbinden beleid, wet en regelgeving**
  Beleid, wet- en regelgeving op het gebied van VTE loopt sterk uiteen tussen de gemeenten. Is het mogelijk om hier door middel van kennisuitwisseling en praktijkervaringen een lijn in te krijgen, zonder dat specifiek over het beleid van gemeente x of y gaat.

Strategische doelen

- **Kansen van streekproducten (een West-Brabants menu)**
  Streekproducten zijn hot. Kunnen streekproducten een bijdrage leveren aan de identiteit van de regio op het gebied van VTE en wat is de (economische) meerwaarde? Landstad de Baronie heeft recent een aantal nieuwe routes ontwikkeld omtrent de streekproducten en ook in de Brabantse Wal zijn er initiatieven.

Verslimmen

- **Onderwijs vrijetijdseconomie gericht op (VTE-sector in) West-Brabant**
  Met een onderwijsinstelling als BUas, die op het gebied van leisure hoog aangeschreven staat zowel landelijk als internationaal, is het mogelijk om een aantal van deze studenten bij de West-Brabantse opgaven te betrekken. Daarnaast is het de taak om deze studenten te behouden voor de regio. Arbeidspotentieel in de regio voor deze studenten is dus belangrijk. Daarnaast hebben we een aantal MBO onderwijsinstellingen in West-Brabant, die gericht zijn op VTE. Momenteel gaat de ontwikkeling in de leisure zo snel dat de opleidingen niet altijd meer aansluiten bij de beroepspraktijk. Om ook deze opgeleiden mensen voor West-Brabant te behouden is het noodzakelijk om opleiding en beroepspraktijk goed op elkaar te laten aansluiten.

- **Innovatie met creatiever ondernemen**
  Een loketfunctie en/of organisatie die ondersteunt als een ondernemer een idee of vraag heeft. Een goed voorbeeld hiervan is het House of Leisure in Midden Brabant. De taskforce VTE speelt hier een rol bij. Ook wordt een koppeling gemaakt met creatieve dienstverlening.

- **Veerkrachtige ondernemers vrijetijdssector**
  Op zoek naar voldoende arbeidspotentieel om te banen in de VTE sector te vullen. Ook moet gekeken worden naar omscholingstrajecten en bijscholingskansen voor mensen die aan de slag willen en zijn in de sector. Koppeling met Human Capital Agenda van Regio West-Brabant en BWISE.

Verduurzamen

- **Robuuster en meer adaptief netwerk. Nu en in toekomst**
  Een goede netwerkinfrastructuur is hier voor nodig. Bereikbaarheid (fysiek en digitaal), kennis, innovatie en flexibel. Het VTE aanbod veranderd snel. Om hier goed op te anticiperen is een robuust netwerk nodig.

- **Duurzame spreiding toerisme**
  NBTC heeft met perspectief 2030 een voorzet gegeven voor een goede spreiding van toerisme in Nederland. Duurzaam toerisme is de juiste toerist op de juiste plaats zien te krijgen. Zo ontstaat er maximale positieve impact en minimale negatieve impact van de toerist. Belangrijk hiervoor is dat vraag en aanbod met elkaar overeen komen.

- **Revitalisering vakantieparken**
  Vanuit de gezamenlijke ambitie en identiteit kunnen we de vakantieparken revitaliseren. De vraagkant en potentieel worden duidelijk. Zo kan er worden gekeken naar levensvatbaarheid van deze parken. Vanuit de identiteit kan er een aanbod gecreëerd worden dat voorziet in de vraag en toekomstbestendig is. Daarnaast is het mogelijk bij renovatie om het aanbod te verduurzamen. Circulair bouwen (Koppeling Vitaal Platteland: Treeport), NOM-vakantieverblijven en natuurinclusief zijn kansen die benut moeten worden.

+100
vloed
NAP

Concrete acties

Om dit raamwerk te vervolmaken zijn een aantal acties nodig. Daarnaast zijn er acties om de doelstellingen te realiseren.

- **Onderzoek naar inzichten en data vanuit de Notitie verkenning VTE uit 2019**
  Om te komen tot een afwegingskader VTE (wat past wel en wat past niet bij West-Brabant) is een vervolgonderzoek nodig. Dit zal ook gebaseerd zijn op huidige data. Waar halen we de data vandaan en hoe vullen we de ontbrekende data in. Voorstel om NBTC, BUas en Visit Brabant dit onderzoek uit te laten voeren met de expertise van de triple helix werkgroep VTE.

- **Aanscherpen en prioritering doelen**
  Bovenstaand onderzoek brengt nieuwe inzichten. Hier is ruimte voor in het proces. De vooropgestelde doelen kunnen worden aangescherpt en er kan een prioritering in worden aangebracht. Ook kunnen nieuwe doelstellingen worden toegevoegd.

- **Triple-helix werkgroep VTE als platform voor inhoud en reflectie**
  Voor de werkgroep is een voorname rol neergelegd in het verdere proces. De werkgroep is een groep geselecteerde partners, die elk hun eigen kracht hebben en hier ook op worden bevraagd. De deelnemers denken allemaal vanuit het gezamenlijke belang en de ambitie. Zij zorgen voor de vraagstelling, inhoud tijdens het onderzoek en reflectie

- **Inventarisatie VTE-opleidingen met raakvlakken met West-Brabant**
  Volledig beeld van de onderwijs- en kennisinstellingen die raakvlakken hebben met West-Brabant in kaart brengen. Daarnaast het belang van de opleiding voor de regio en de eventuele meerwaarde die een opleiding kan hebben voor West-Brabant.

Doorkijk

De ambitie is langdurig. Om te zorgen dat het traject bijdraagt aan het blijvende karakter van het VTE-programma geven is deze doorkijk opgesteld. Om blijvende impact te hebben is een triple helix organisatie nodig, die een vervolg geeft aan de voorzet die in dit raamwerk wordt beschreven. Deze organisatie zorgt voor een blijvende impuls aan de VTE sector, heeft een signalerende functie op het gebied van kansen in aanbod en geeft regie aan marketing voor de regio. De organisatie bestaat uit partners uit regio. Daarnaast zijn ze verantwoordelijk voor een periodieke herijking van de ambitie. Uitwerking van deze doorkijk zal plaatsvinden tijdens uitvoer van het raamwerk en zal met een advies komen.

